

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-05-04 Nr. 1.03-0191

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO NR. 26-6043

Žemės ūkio rūmai susipažino su Žemės ūkio ministerijos parengtu Žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Žemės ūkio ministro 2015 m. sausio 5 d. įsakymo Nr. 3D-2 „Dėl Nuostolių, patirtų vykdant gyvūnų užkrečiamųjų ligų protrūkių likvidavimo ir (ar) prevencijos priemonės, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu Nr. 26-6043 (toliau – Projektas) ir teikia pastabas ir pasiūlymus

Projekto 9.1.2 papunktyje nustatyta, kad kompensuojami nuostoliai už sunaikintus gyvūninius produktus – mėsą, pieną ir kiaušinius, t. y. kompensavimo objektu pripažįstami ne tik gyvi gyvūnai, bet ir jų produktai. Tačiau sistemiškai vertinant Projektą matyti, kad kompensavimo mechanizmas faktiškai taikomas tik pirminės žemės ūkio gamybos subjektams, o ne subjektams, patiriantiems nuostolius perdirbimo ar kituose maisto grandinės etapuose. Toks reguliavimas yra nenuoseklus ir nepagrįstas, nes kompensuojamas objektas (gyvūniniai produktai) nėra siejamas su faktiškai nuostolį patyrusiu subjektu. Dėl to, identiško pobūdžio nuostoliai, atsirandantys dėl privalomų ligų likvidavimo priemonių, kompensuojami tik pirminėje grandyje, nors ekonominė žala realiai atsiranda ir vėlesniuose etapuose. Tai sąlygoja, kad nuostolių paskirstymas tampa priklausomas ne nuo žalos fakto, o nuo veiklos kvalifikavimo ar nuosavybės perėjimo momento.

Pažymėtina, kad Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 maisto teisės reguliavimą grindžia visos maisto grandinės principu – jis taikomas visiems maisto gamybos, perdirbimo ir paskirstymo etapams, o maisto verslo operatoriams nustato pareigas visuose šiuose etapuose užtikrinti reikalavimų laikymąsi bei imtis veiksmų nesaugaus maisto atveju. Tai reiškia, kad su maisto sauga susijusių privalomų veiksmų našta tenka visai grandinei, todėl ir su tuo susiję nuostoliai negali būti sistemiškai priskiriami tik vienam jos segmentui. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės pagalbos žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse gairės (2022/C 485/01) turi būti aiškinamos sistemiškai – nors jos išskiria pirminės gamybos subjektus gyvūnų ligų kontekste, jos taip pat apima pagalbą žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai bei grindžiamos proporcingumo principu, pagal kurį kompensacija turi būti siejama su faktiškai patirtomis ir dokumentais pagrįstomis išlaidomis. Todėl jos nesudaro pagrindo eliminuoti kitus maisto grandinės subjektus iš kompensavimo sistemos vien dėl jų veiklos pobūdžio.

Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekte apibrėžti, kad kompensavimo mechanizmas būtų grindžiamas faktinio nuostolio principu, t. y. kompensacija skiriama tam subjektui, kuris dėl privalomų gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimo ar prevencijos priemonių realiai patyrė ir dokumentais pagrindė ekonominius nuostolius, nepriklausomai nuo jo vietos maisto grandinėje ar veiklos pobūdžio.

Pagarbiai
Direktorius

Sigitas Dimaitis

Agnė Ribašauskienė, tel. +370 (37) 400 360, el. p. a.ribasauskiene@zur.lt

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000